

Izbaja trikrat na teden
vsaki torek, četr-
tek in soboto.

Stane za celo leto
za Ameriko (izven
Chicago \$1.00. Za Ev-
ropo \$1.50. Za Chica-
go \$2.50.

Issued three times a
week every Tues-
day, Thursday
and Saturday.

Subscription for U-
nited States (except
Chicago) per year
\$3.00, for Europe \$3-
50. For City of Chi-
cago \$3.50.

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1910, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL.,
UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879

Gesloga tlači

ŠTEV. (No.) 140.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 21. DECEMBRA — THURSDAY, DECEMBER, 21, 1922.

LETO (Vol.) VIII.

Z MIROVNE KONFERENCE V LOUSANI.

Popolna mirovna pogodba za Turke je gotova, katero je izdelala mirovna konferenca v Lousani in v soboto zjutraj jo bodo dobili zastopniki Turčije v roke. Zadnje čase so bili Turki precej mirnejši in popustljivejši. Glavna sporna točka je bila, ali naj Turčija dovoli bojnim letalom skori Bospor, ali jim sme prehod zabraniti. Kakor sedaj vse kaže bodo velevlasti dosegle, da bo Rusija popolnoma v ječi, da se ne bo mogla niti ganiti. Na milost in nemilost bo izročena zlasti Angliji. Tako bo Anglija s pomočjo samotno neumne politike boljševikov dosegla, da je slovenski velikan na tleh in uklenjen za nadaljnjih tisoč let, ako kaj posebnega ne pride. In za tako protislovansko politiko si ni pa nesramna Delav. Slovenija boljševike še hvaliti?

RAZPRAVA V HERRIN, ILL.

Razprava proti krivcem, ki so pomorili poleti toliko skebov premogarijev v Herrinu, Ill. se nadaljuje. Govori se, da se je ustanovila tajna organizacija farmarijev, ki ima namen, da bo smrtno maščevala vsako smrtno obsodbo, ki bi se morda izvršila nad katerim obdolženim. Veliko prič nose izpovedati. Pet premogarijev je obdolženih umora 10. dec. je bilo zaslišanje prič, ki so ušle smrti na oni nesrečni dan. Josef O'Rourke iz Chicago je bil večkrat ustreljen, ki je bil zvezan za vrat skupaj s 5 tovariši, ki so bili vsi mrtvi. Nobena rana ni bila smrtna. Robert Officer je bil pisar kompanije. Rešil si je življenje s tem, da se je zvalil pod "fene" elektrarne in od tod v gozd. Bernard Jones in William Cairus oba iz Chicago. Te je policija pripeljala v Marion vsakega poseben dan in ob negotovi uri, z močno stražo, ker so se bali napada. Državni pravdnik je prepiran, da ima dovolj dokazilnega materiala na rokah, da bo dosegel obsodbo teh petih premogarijev.

RAZKRITJA AMERIŠKE RUSKE POMOŽNE AKCIJE.

Štirje člani pomožne ruske komisije, katero so poslali tja Združene Države so bili zasačeni pri veliki slepariji. S pomočjo uradne pošte so pošiljali iz Rusije razne dragocenosti.

Pošta te komisije je uživala privilegij diplomatske pošte, da se ni na meji nikdar smela preiskati. Toda na zahtevo ruske vlade se je 30. novembra odprlo več vreč te pošte, kjer so našli za tisoče in tisoče vrednosti zlatnine in srebrnine, katero so razni uradniki te komisije kontrabandirali iz Rusije v Ameriko.

Uboga Rusija, tudi tisti, ki so ti prišli "na pomoč" te skubijo. Živio boljševizem! "Slovenija" le hvali ga! Zgodovina se te bo sramovala.

ITALIJSKA KULTURA.

V "Mali Italiji" v Chicago so našli v torek zjutraj novo žrtev "črne roke" ustreljeno na ulici. To je bil neki Rosiero di Marco, 20 let star. Imel je šest krogel v telesu. Tako se streljalo v Ameriki Italijani.

Kaj boš dal za božič svojemu sosedu?

Daj mu dar, ki ga bo razveseljeval celo leto vsaki teden trikrat!

Naroči mu list "Edinost!"

PROHIBICIJA IN VLADA.

Sedanja administracija vidi jasno, kako velikanska blamaža za celo državo je naša prohibicija. S tem 18. popravkom naše ustave, nismo, samo ustave nič popravili, temveč se oamotili pred celim svetom in vse druge točke ustave, ki so bile idealno zamišljene od očetov ustave, nekako prelicali. Ko bi očetje, ki so nam dali prvotno ustavo, danes vstali in vidili zlasti sedanje 18. popravek, bi gotovo z vso silo protestirali proti temu "popravku". Zato je predsednik Harding poklical vse governerje, ki so imeli svoje letošnje zborovanje, naj bi prišli k njemu na obed in na posvetovanje, kaj bi naj se ukrenilo, da bi se ta prohibicijski popravek tudi splošno po državah. Toda zanimivo je, da se mu je samo 15 governerjev odzvalo — od 48. Toraj niti polovica. Pa še ti niso bili vsi edini s predsednikom. Governer Rotchie iz Marylanda je bil odločno proti prohibicijskim zakonom, češ, da je to nevzdržljiv paternalizem, to je preveliko vmešavanje države v pravice državljanov in pred vsem v pravice posameznih držav. "Velika večina državljanov države Maryland je prepričana, da se prohibicijski zakon nikdar ne bo dal izvesti in ga smatra za nepotrebnega in za drastično kršenje pravic držav in osebne svobode," je rekel. "Obžalovanja vredno je, kako se je s tem zakonom uveljavilo vse splošno preziranje in kršenje postav. Edino sredstvo, da se stvar zboljša, katero jaz vidim, je, da priznamo, da Volsteadova postava krši pravice držav in da damo nazaj posameznim državam to vprašanje, naj ga vsaka sama reši, kakor ga hoče!"

VELIK BANČNI ROP.

V Denverju, Colo. so 18. dec. pri veliki državni rezervni banki nalagali na "truck" denar v skupni svoti \$200.000.00. Ves denar je bil v bankovcih po 5. dol. Ravno so štirje uradniki nesli zavoj na voz, ko je pridiral mimo avto in se ustavil tik pred njimi. Z avtoja so skočili trije maskirani mošči in zakričali nad uradniki "roke gori!" in zagrabil denar. Pri tem so banditje ustrelili, da bi najbrže ostrašili uradnike. Uradniki v banki so čuli strel in dali varnostni signal uslužbencem na drugi strani banke, ki so vsi prihiteli na lice mesta. Toda med tem časom so imeli že ves denar banditje na svojem avto. Uslužbenci so se pa bali streljati v bandite, ker so uradniki z rokami kvišku stali tako, da bi zadeli najprej nje. Po bliskovito so pa že vsi trije skočili na avto, ki je zdiral z neznansko hitrostjo po ulici in okrog vogala. Takoj so začeli streljati za avtomobilom in so baje enega zadeli, toda banditje so ušli.

IRSKA.

Kakor poročajo razni časniki so te dni vieli predsednika republike De Valera.

Mej tem časom se pa vrše posvetovanja med vlado "Proste države Irske" in med "Republiko Irsko." Baje so republikanci prinesli svoje pogoje, po katerih bi bili pripravljeni mir skleniti in odnehati s sedanjim načinom bojevanja proti "prosti državi."

Nova vlada "proste države" nastopa z vso strogostjo proti pristajšem "republike Irske." V torek je zopet bilo s smrtno kaznjenevanjem sedem Ircev, štirje železničarji in 3 delavcev, vsi republikanci. Našli so pri njih orožje in municijo.

KRATKE NOVICE.

V Rusiji so se glasom poročil iz Odeše pričeli tajno organizirati židje, ki mislijo mobilizirati močno tajno armado po irskem načrtu za zaščito židov na Ruskem, ki so jih pričeli zlasti po Ukraini temeljito preganjanje zadnje čase. To je znamenje, da se slovanska duša probuja in otresa izdajce židov!

Iz Italije se poroča, da so v več krajih izbruhnili boji med delavstvom in fašisti. V Turinu je padlo v bojih 10 osebn pri spopadih.

Na Irskem so zadnje dni obsodili sedem sinfeinerjev na smrt, ker so razdeljali železniško progo. Ustreljeni bodo od vojakov proste države.

Curzon britski zunanji minister je baje danes turškemu delegatu v Lozani predložil ultimatum, v katerem odločno zahteva takojšnji sprejem zaveznških pogojev. Turki baje odkimavajo in kakor razvidno, zna nastati v par dneh nov konflikt glede bližnjega vzhoda.

Washingtonska vlada je odločila razmotrivanje o možnosti za posojilo Nemčiji. Pričakujejo povrata poslanka Harveja, ki je zadnje dve leti proučeval po Evropi evropske razmere. Njegovi nasveti bodo upoštevani kot merodajni, tako prevladuje mnenje v političnih krogih.

Več senatorjev zahteva v Washingtonu, da se takoj odpokliče vse vojaštvo iz Nemčije, ki so nastanjeni ob reki Reni. To je popolnoma na mestu, čemu trošiti denar nepotrebno.

Ameriški rdeči križ je določil 1 milijon dolarjev v podporo grških sirot, ki so izgnane od Turških nacionalistov iz Male Azije.

V New Yorku so predvčerajšnjim okradli bančnega kolektorja Barnett Tillingerja, ki je kolektiral razne dolgeve in druge prispevke za Green Point National Bank. Vzeli so mu 12 tisoč dolarjev.

V Svracuse, N. Y. je zmanjkalo premoga in mestne oblasti so bile včeraj prisiljene pozapreti mestne šole.

V South Dakoti v bližini mesta Lemona so našli olinati vrelc. Zemljišče je prekulila Prairie State Oil Co. Z vrtanjem se je že pričelo in v kratkem bo dospela na lice mesta druga oprema, ki se jo rabi pri proizvodnji olja.

V Philadelphia, Pa. na farmi Mrs. Catherine Morris je predvčerajšnjim zgorel velikanski hlev vreden nad 85 tisoč dolarjev.

V Ironwood, Mich., bodo pričeli graditi te dni novi poštni urad. Poslopje bo stalo mesto \$75.000.00.

V Montreal, Canada, je zgorela v bolnišnici med požarom bolniška streljanka Miss Eva McGuines, meštem ko je pomagala reševati iz bolnišnice bolnike pred požarom.

V kongresu Zdr. Drž. bodo najbrže izključili potrebo železničarskega delavskega odbora, ki bi mogel na podlagi pogodbe med unijskimi železničarji in družbami imeti pravico do prisotnosti pri pogajanjih in urejevanju delavskih plač na podlagi dohodkov, ki jih imajo železničarske družbe. Seveda razumljivo je, da bogatini so najrajši sami, kadar se deli mastne ovirke.

V New Yorku so ta teden zli-li v morje za več kakor 1 milijon dolarjev raznega žganja, ki so ga oblasti zaplenile raznim bootlegierjem.

V Iowa so letos pridelali za 481 milijonov dolarjev žita. Razven pridelka v letu 1920. je to najvišji pridelok žita v tej državi izza mnogih let.

KAKO MOREJO POROČENE ŽENE POSTATI HITRO DRŽAVLJANKE.

New York. — Zakon od 22. septembra 1922. določa, da inozemka, ki se po tem dnevu poroči z ameriškim državljanom oziroma katere mož je naturaliziran po tem dnevu, ne postane s tem samim činom ameriška državljanica, kakor je to bilo, predno je ta zakon stopil v veljavo; ona marveč ostane inozemka, dokler sama ne zaprosi za ameriško državljanstvo in se posebej naturalizira. Da pa dobi ameriško državljanstvo, ona ne potrebuje nikakega "prvega papirja" in zakon zahteva le, da mora bivati vsaj leto dni v Združenih državah. Priskrbiti pa si mora spričevalo o svojem prihodu v Združene Države (Certificate of Arrival) in dostikrat traja pet do šest mesecev, dokler se ta dobi.

Žene večinoma želijo imeti isto državljanstvo kakor njih mož; čakati pa morajo poprej kakih šest mesecev, da se dobi spričevalo o prihodu, in potem še tri nadaljne mesece na podelitev državlanskega papirja, ni ravno prijetno. Tei zamudi pa se žena lahko izogne. Inozemka, ki pričakuje, da se bo poročila z Amerikancem, ali poročena žena, katere mož je že zaprosil za ameriško državljanstvo, sme vložiti prošnjo za svoje spričevalo o prihodu nekoliko mesecev pred poroko oziroma predno njen mož postane državljan potom naturalizacije. Na tak način se prepriči, da mož in žena ostaneta dalje časa raznega državljanstva.

Vsak oženjen mož, ki pričakuje, da bo naturaliziran tekom šestih mesecev, naj se torej obrne na naturalizacijski urad in tam izpolni prošnjo za spričevalo o prihodu (Request for Certificate of Arrival) za svojo ženo. Čim je on naturaliziran, naj se poda s svojo ženo v isti urad in tam vloži prošnjo za njeno državljanstvo. Ona potem postane lahko državljanica tekom treh mesecev. Isto velja glede ameriških državljanov, ki nameravajo poročiti se z inozemko.

Ako spričevalo o prihodu pride, predno je mož naturaliziran, oziroma pred poroko, sodniška pisarna drži to spričevalo v svoji shrambi, dokler ni žena v stanu, da ga porabi.

ŠIRITE LIST "EDINOST"

SAMI SEBI KORISTITE

Ako pošljete svoje božične pošiljke skozi Bančni Oddelek "Edinosti," ki Vam nudi za ta slučaj posebno nizke cene, ki jih je mogoče ponuditi odjemalcem. Denar dostavimo na najbližnjo pošto prejemnikov in sicer to izvrši "LJUDSKA PO SOJILNICA V LJUBLJANI" s katero imamo vrejene posebne zveze. Dostavljenje se vrši hitro in točno. Poskusite enkrat in prepričani smo, da boste zatem vedno pošiljali svoje pošiljke, e skozi naše podjetje. To pa zato, ker pri nas je hitra postrežba, točnost in najnižje kurzne cene, ki jih je mogoče dobiti na borzah.

VČERAJSNE CENE SO BILE:

Jugoslovanskim kronam:	Italijanskim liram:
500 — kron \$ 1.95	50 — Lir \$ 3.20
1.000 — kron \$ 3.70	100 — Lir \$ 5.85
5.000 — kron \$ 17.50	500 — Lir \$ 28.00
10.000 — kron \$ 35.00	1000 — Lir \$ 56.00

Pri večjih svotah, ki presegajo svoto dvajset tisoč kron, ali dva tisoč lir damo še posebni popust.

Za pošiljke v dolarjih glejte oglas na drugem mestu v tem listu.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Edinost Publishing Company.

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 0098.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Three Times a Week by

EDINOST PUBLISHING CO., 1849 West 22nd Street, Chicago, Illinois.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

Ameriška pomoč Evropi.

Predsednik Harding in njegov državni kabinet se baje bavi z načrti, kako priskočiti izmučeni, gospodarsko in moralno uničeni Evropi na pomoč. Vprašanje, kako pomagati Evropi ni tako lahka stvar, kakor posoditi sosedu par stotakov ali več na njegovo posestvo, zakar bi dobil upnik zadovoljivo jamstvo z zanesljivo uknjižbo na njegovo posestvo. Dati posojilo današnji Evropi, se pravi posoditi ne na prvo zanesljivo uknjižbo, ampak posoditi samo radi dobrosrčnosti bankrotiranemu sosedu, ki bo plačal, kadar bo mogel, ako bo sploh kedaj mogel?

Vendar Evropa ne more več dalje tako, kakor plove sedaj. Papirna tega denarja je v Evropi toliko v prometu, kolikor pač morejo dobiti evropske države papirja v roke, da ga natiskajo. Samo ob sebi razumljivo je, da vse to bodo morale evropske države plačati s svojim narodnim blagom, z zlatom ne bodo mogle, ker ga nimajo daleč toliko, kolikor zahtevajo rezerve njih denarne note. Tako torej vsa Evropa plove sigurno v smer, ki vodi do popolnega bankerota in poloma. Ko bi pa Evropa prišla do tega, bi prišla Evropa tudi do velikanske socialne izpremembe. Vse to uvidevajo upniki zadolžene Evrope in zato jo tudi skušajo rešiti ob enajsti uri zvečer. Kak vspeh bodo dosegli pri svojih poizkusih, se ne da prerokovati z gotovostjo, ker to je problem časa in razmer.

Ameriška vlada, kakor smo že omenili sedaj pridno proučuje možnosti na podlagi katerih naj bi posodila Evropi zlasti premagani Nemčiji, ki je za to vojno odgovorna in od katere se tirja, da plača za "špas", ki so ga imeli evropski militaristi v skoro pet-letni krvavi vojni, kakoršne ta svet še ni videl in čul. Špas se je končal in krčmar dela "rajten-go," treba je plačati — a izmed "špasmoharjev" nobeden solda nima!

Posoditi takim "špasmoharjem" pa ni prav preveč zanesljivo investiranje svojih denarcev, tako si mislijo tisti, ki jih omenjeni "špasmoharji" prošijo za posojilo. Zato bogata teta Amerika previdno proučuje načrte, na podlagi katerih naj bi posodila bankrotni Nemčiji posojila, da bo slednja možna zamašiti usta začasno svojemu nenasitnemu upniku, Franciji.

Zato bodo zahteve Amerike te le: Zavezniki morajo obljubiti, da bodo prenehali z vednimi grožnjami z okupacijo rurskega industrijalnega okrožja. Vse evropske države morajo dati jamstvo, da se niti en ameriški posojeni cent ne bo porabil za vojne namene, pa najsibo za vojno odškodnino ali kakorkoli. Reparacijske zahteve se mora predpisati premaganim v zmislu njihove zmožnosti, in ne kar bi premagani ne mogli plačati. Ameriško posojilo Nemčiji se uknjiži na nemško državno in narodno premoženje, zavezniki morajo pa dovoliti, da se to posojilo uknjiži pred pravicami njihovih vojnih zahtev, do vojne odškodnine.

To so torej glavni pogoji pod katerimi bi Amerika posodila bankrotni Nemčiji naprošenih 1 bilijon in 500 milijonov dolarjev, katere Nemčija nujno rabi za odplačevanje nji predpisanih reparacijskih svot od strani zaveznikov.

Gotovo je, da se vladnemu načrtu Amerike ne bo nasprotovalo od strani ameriškega naroda, ker to je pač gospodarsko trgovanje, od katerega bo dobil gospodarski položaj boljše in bolj zanesljivo lice. Veliko jih sicer bo ugovarjalo, da kaj takega bi ne bilo potreba, ako bi med evropskimi državami bilo nekoliko več medsebojne krščanske ljubezni in nekoliko manj nevoščljivosti in sovraštva, katero vodi Evropo od konflikta do konflikta. Če bi se zamoglo odstraniti to zlo, bi Evropa prav lahko sama sebe ozdravila in bi dospela na trdno podlago prosperitete, ne da bi ji pri tem bilo treba beračiti posojil od zunanjega sveta.

Za vsem tem pa pride vprašanje: Bo li Evropa prišla s tem, ako se otrese nekoliko finančne krize, bodisi za krajšo ali daljšo dobo, do pravega sporazuma, ki bi vodil njene narode k trajnemu sporazumu? Na to vprašanje lahko vsak odgovori, da ne. Mir osnovan na temelju zlatega telefa, ne bo držal brez dobre volje narodov. Zlato tele bo omamilo narode še bolj, še bolj jih bo potisnilo v "prokletstvo" sebičnosti — mater vsega gorja — in narodi si bodo postali še bolj nevoščljivi. En temelj pa je, ki bi držal trajni mir, ki bi kljuboval vsem viharjem in ta temelj je krščanska ljubezen do bližnjega, ki uči človeka: "Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe!" "Kar ti ne želiš, da bi tebi kdo storil, ne stori ti drugim!" Te dve devizi si naj Evropa zapiše na svoje zastave, pa se ji bo vrnil zopet vesel in zadovoljivi čas v katerem se bo zopet čula ona vesela božična himna: "Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!"

PRISELJEVANJE IZ JUGOSLAVIJE SE BLIŽA H KONCU.

New York. — Do konca minolega novembra je bil tekom tekočega fiskalnega leta dovoljen vstop 5.166 priselencev iz Jugoslavije. Ker vsa letna kvota znaša 6.426, preostajalo je 1.260 priselencev — po nekaterih odčitkih na račun letne kvote — še 1.153 priselencev, pripustljivih iz Jugoslavije do konca fiskalnega leta, t. i. do 30. junija 1923.

Vsak mesec — kakor znano — sme kvečjemu priti po ena petina letne kvote; mesečna kvota za Jugoslavijo znaša torej 1.285. Radi tega bi utegnili priselenci iz Jugoslavije izčrpati vso letno kvoto že tekom decembra. Da-li pride zares ta mesec že ves preostanek letne kvote, je drugo vprašanje.

Od začetka tekočega fiskalnega leta, t. i. od 1. julija 1922, niso priselenci iz Jugoslavije še nikdar izčrpali mesečne kvote. Radi tega ni bil v tekočem fiskalnem letu še no-

ben priseljenec, rojen v Jugoslaviji, povrnjen, ker bi bil prišel čez kvoto. Meseca julija je bil dovoljen vstop 860 priselencev, avgusta 1.003, septembra 1.271, oktobra 1.264 in novembra 968; skupaj torej 5.166 priselencev iz Jugoslavije.

Do konca novembra je že precej držav izčrpalo svojo letno kvoto, na pr. Bulgarska, Grška, Portugalska, Španska, itd. Kar se tiče Italije, je od vse letne kvote od 42.057 preostajalo koncem novembra še samo 1.319 priselencev, pripustljivih do konca fiskalnega leta. Reška država pa katere letna kvota znaša 71, je imela še 40 na razpolago.

Jezik nima osti, a vendar zbode. Kdor hoče norca imeti, mora si ga najeti.

Če se kmet z gospodo brati, kmalu drugim mlati.

IZ SLOVENSKEH NASELBIN.

Pittsburgh, Pa. — Vsem Slovenem in Slovencem v Pittsburghu in okolici naznanjam, da bo naša šolska mladina priredila na Božič dne 25. decembra božično igro, točno ob 3. uri popoldne v Kranjsko - Slovenskem Domu na 57th in Buttlar Streetu.

Ker je ta prireditve prirejena za korist naše cerkve in šole, naj nikar nihče izmed faranov in vseh naših rojakov ne izostane, da bi se te prireditve ne udeležil. Gre za skupno korist fare in dolžni smo vsi pomagati. Obenem pa bomo tudi videli naše nedolžne otročice nastopiti na odru.

Vsak si naj vstopnico za na igro že vnaprej preskrbi, ker na vratih se vstopnice ne bodo smele prodajati.

Torej ne pozabite priti na Božični dan dne 25. decembra ob 3. uri popoldne v dvorano Kranjsko - Slovenskega Doma na Božično igro naše šolske mladine!

S pozdravom!

John Golobič.

Cleveland, O. — Vsekako tudi Clevelandčanje pri fari sv. Vida, nečemo biti kot eni zadnji v verskem oziru. To se je pokazalo ravno zadnja dva tedna, to namreč je bilo za časa našega sv. misijona, kateri se je vršil od 22. nov. do 3. dec. 1922. Že ob začetku tega svetega časa, je vzbudilo pri vernikih veliko zanimanje in še bolj pa, ko je enkrat nastopil č. g. misijonar Dr. Rev. Srečko Zamien. Pri vsaki sv. maši je navzoče vernike pozdravil, s tako gorečimi besedami, da je moral vzbuditi k spoznanju tudi najbolj trdovratnega grešnika. In to se je tudi dejansko pokazalo s tem, da so se vsakovrstni stanovji, vedno v velikem številu udeleževali spovedi in sv. Obhajila. Celi čas so se vršile sv. maše, tako, da se je lahko udeležil tudi vsaki delavec, samo če je hotel. V resnici, to je kakor balzam za srce vsakega vernika, da ga budi iz mlačnosti in tudi utrdi njegovo lastno voljo za dobra dela.

S ponižnim srcem se pokazati javno in odločno, da se moramo držati samo ene poti in po njej nemoteno korakati dalje.

Torej se ravnajmo prav po besedah č. g. misijonara, kateri nam je ob sklepu rekel: Glejte, vse kar smo mogli smo stori, sedaj pa dragi verniki, se ravnajte po tem in si v prihodnje delajte tudi sami sv. misijon.

Bog dal, da bi to rodilo dosti dobrega sadu.

Poročevalec.

White Pine Mine, Mich. — Častiti g. urednik: — Tukaj Vam pošiljam \$5.00 za naročnino, kar sem zaostala za naše lepe liste.

Delavske razmere so pri nas še zmeraj slabe. Prerokujejo, da bo po Novem letu boljše. Saj čas je že davn, da bi se kaj izpremenilo v krogu delavskih razmer, da bi si človek zamogel zaslužiti s svojim delom vsaj toliko, kolikor pač potrebuje za svoje pošteno življenje. Dosedaj pa nam še tega ne privoščijo. Upajmo, da pride plačilni dan tudi za bogatine, ki sedaj stiskajo nos in nam ne privoščijo niti malih drobtin iz svoje mize.

Ob sklepu mojega dopisa voščim in želim vsem rojakom v Ameriki vesele božične praznike in srečno Novo leto. Listu pa mnogo napredka!

M. Z.

Forest City, Pa. — V naši naselbini, dasi je menda skoro največja v Pennsilvaniji, je le malo dopisnikov, ki bi poročali naše novice. Vse nekako je mrtvo in nič več ni pravega življenja v naši naselbini. Veliko je seveda pripisati tudi temu, da sedaj nimamo duhovnika svoje krvi, da bi nas vodil na verskem in družabnem polju. Upajmo, da se bodo tudi nam časi izpremenili, in da kar sedaj nimamo bomo čez čas dobili.

V bolnišnici v Carbondale se nahajajo: Mrs. Anthony Kužnik, Mrs. Lovrenc Trdin in Mr. Gašper Melečko, ki je dobil hude poškodbe v rudniku.

Nadaljna nesreča je doletela našo naselbino, ko se je naš sedanji č. g. župnik ponesrečil s svojim avtomobilom. Blagemu g. župniku želimo skorajšnega okrevanja!

V krogu delavskih razmer je vse po starem in ni zapaziti nikake izpremembe.

Poročevalec.

Wheatland, Pa. — Vaše poslane Koledarje sem prodala. Zares so zanimivi letošnji Koledarji Ave Maria, kakor so bili tudi lanski. Ko sem jih lansko leto poslala v stari kraj so od starih doli do mladih znali vsi na pamet lepo pesem od Sreče: "In ti na to si pozabila!" Jako veseli so jih bili. Zato vsa čast izdajateljem tega lepega Koledarja Ave Maria.

V tukajšni naselbini so se razmere malo izboljšale.

Vreme imamo lepo. Snega dosedaj še nismo nič dobili, ne vem, ali nas hoče letos Saint Claus presenetiti, da se za letošnji božič ne bo vozil na svojih sankah ali kaj. Zrak pa je oster da brije pod nos in okoli ušes, da se zdi človeku, kakor bi ga vrabci ščipali.

Vsem drugim čitateljem tega lista voščim vesele božične praznike in srečno vspešno Novo leto.

Naročnica.

Leadville, Colo. — Sprejmite dragi urednik tudi iz naše gorske coloradske vasi en par vrstic. Vašega lista nismo preje mnogo poznali, dokler ni k nam dospel vaš agilen potevalni zastopnik Mr. Leo Mladich. Sedaj ga čitamo skoro v vsaki hiši. Preje smo poznali list Edinost samo toliko, kolikor sta tolkla po njem Glas Naroda in pa list Prosveta, glasilo naše jednote, h kateri seveda po naključju pripadam tudi jaz. Sedaj, ko ga čitam že bolj, kakor mesec dni pa vidim, da Edinost ni res tako slab list, kakor ga slikata Glas Naroda in Prosveta. Kar se tiče novic, jih dohim v vašem listu več kot v drugih. Tudi uvodni članki se mi dokaj dopadejo. Svetoval bi Vam le še to, da bi list malo povečali in priobčevali še kako zanimivo povest na tretji strani. Seveda ako je to vam mogoče. Seveda za bore \$3.00 na leto pa list izdajati po trikrat na teden vem, da je poceni, vsi drugi slovenski listi v Ameriki so dražji, kakor je pa Vaš. To je pribito.

Vaš list se tukajšnjim rojakom čez dalje bolj dopade. Zlasti tistega Vašega Ribničana Pavleta prav radi berejo. Ta jih pa zna s svoje torbe pobirati. Sporočite mu moje pozdrave.

Delavske razmere so prišle sedaj v naši naselbini na ničlo. Sedaj stavkamo za zboljšanje plače. Dosedaj so nas plačevali tako nizko, da sploh ni bilo mogoče pošteno živeti, kakor se človeku spodobi. Dosedaj so nam navadnim delavcem plačevali po \$3.50 na dan za osemurno delo. Pri strojih so imeli nekoliko več a mnogo ne. Sedaj zahtevamo nekoliko približka in to je samo 50c. na dan. To je še vedno premalo. Pri današnjih razmerah, če navadni delavec ne zasluži vsaj \$5.00 na dan, ne more pošteno skozi življenje. Lahko je bogatim, katerim mi u-bogim trpni delavci kopicimo bogastvo in njih kapital. Pri polni mizi se lahko človek smeje in daje ubogim delavcem nasvete, kako naj žive, da bi izhajali s plačami, ki jih dobivajo za trpežno delo. Drugače in vse nekaj drugega je za očeta, ki saha dela, doma pa ko sede k večerji se vsede z njim žena in kakih 5-8 otrok, ki hočejo dnevno svoje, hrane in obleke.

Zato apeliram na vse slovenske rudarje, da vstrajajo na tej stavki, in naj se nihče posamezno ne vrne na delo. Vsi skupaj ali pa nihče, to naj bo naše geslo dragi sodelavci!

Vreme imamo tu gori jako mrzlo. Stiskamo se okoli peči in pridno prebiramo časopise in razne knjige.

Ker smo ravno pred božičnimi prazniki, voščim tem potom vsem naročnikom tega lista vesele božične praznike in srečno Novo leto!

Leadvillčan.

Chicago, Ill. — Zadnji ponedeljek večer, kakor je bilo to naznanjeno pri vseh sv. maših zadnje nedelje, se je vršilo javno predavanje v naši cerkveni dvorani sv. Stefana, ki ga je imel Dr. Rev. Srečko Zamien iz Ljubljane v korist mladinskih domov, za katere preč. g. nabira prispevke med rojaki po naselbinah v Ameriki.

Če katero, je gotovo njegovo delo neprijetno. A ker je preč. g. navdušen za akcijo, ki jo vodijo Salezijanci v domovini, da ohranijo otrokom moralno kolikor pač se da pri današnjih slabih razmerah in da jih pripravijo na kolikor mogoče lepo pot življenja, se trudi in žrtvuje po geslu goriškega pesnika: "Kar mo-

re, to mož je storiti dolžan!". Zato gre od naselbine do naselbine, da tam predava, da tam ustmeno obrazilo bedno stanje v katerem se nahaja naša mladina v stari domovini.

Tako predavanje smo slišali tudi pri nas v Chicago zadnji ponedeljek večer. Predavanje je bilo resnično zanimivo. Govornik je prav kot ustvarjen za taka predavanja. Poslušali bi ga bili celo noč prav z velikim zanimanjem, ker g. predavatelj je poseben umetnik v predavanju, pri katerem vsakih par minut vplete svoj živ humor in s tem drži pozornost ljudstva tako napeto, da mine par ur pri predavanju, meitem, ko poslušalci mislijo, da so ga poslušali komaj kake pol ure. Kaj takega ne zna vsak. Nekatera predavanja in govori so dokaj dolgočasni, dočim so njegovi zanimivi in poslušalci si samo žele, da bi le še govoril, le še, le še, en čas.

Preč. g. dr. Zamien je nam marsikaj povedal o stari domovini, kako se je tamkaj godilo med vojno in tudi sedaj po vojni. Vsi, ki so ga slišali, so bili veseli, da so slišali tako zanimivo predavanje o svoji stari domovini. Razložil je nam marsikaj o sedanjem slabem vladnem organizmu, ki vlada Jugoslaviji. Vsi, ki smo čuli zanimivo predavanje preč. g. Dr. Srečko Zamien smo mu iz srca hvaležni za njegovo predavanje iz katerega smo dobili prave informacije o naši stari domovini.

Seveda s samo hvalo pa ne bomo storili še svoje dolžnosti. Treba je tudi, da priskočimo njemu finančno na pomoč, njegovi akciji za Mladinske domove, za katere nabira darove, prostovoljne prispevke. Vsak izmed nas je dolžan darovati, kolikor more po svoji možnosti v ta namen. Otroci, za katere kolekta preč. g. dr. Zamien so otroci slovenskega naroda — otroci naše krvi! Slovenski otroci bodo tvorili bodočnost slovenskega naroda, zato je naša dolžnost, da storimo vsak pa svoje svojo dolžnost do teh otrok, ki stegajo čez morje potom preč. g. dr. Zamien svoje ročice v prošnjo za pomoč v stiski, katere se niso sami nakopali, ne njih očetje ne matere, ampak krvava vojska, jih je pahnila v njo, ki je zmedla ves svet na podlagi tevtonske ošabnosti, ki je bila povod najbolj groznega krvavega konflikta.

Kolekta za mladinske domove je bila takoj v dvorani. Prošeni so pa še vsi, ki se niso predavanja udeležili, da naj vsak ki more, daruje kolikor pač more po svoji moči v ta namen. Darove se lahko izročijo uradništvu Edinosti, ki bo pazilo, da bo vsak cent prišel v roke kolektariu za Mladinske domove Dr. Rev. Srečko Zamien.

Preč. g. pa kličemo, dal Bog Vam mnogo vspeha pri vašem trudapolnem delovanju za slovensko zapuščeno mladino!

Chicago, Ill. — Ker sem pred kratkim dospel nazaj iz milega rojstnega kraja, in ker sem od številnih Prekmurških rojakov dobil naročila za njih drage sorodnike živeče tu v Chicago, sem spodaj podpisani na razpolago zglasite se pri meni, kadar imate priliko.

Tistim, ki imate sorodnike v starem kraju naj sporočim, da jim po svoji moči pomagajte. Letna je bila zelo slaba.

Moram reči, da ko sem se vrnil iz rojstnega kraja po dveh letih sem se čudil napredku župnije sv. Stefana. Lep red v cerkvi. In župnijska šola. Veselje je videti mladino, ki jo č. sestre vzgojujejo.

Zahvalim se listom Ave Maria, Edinost in Glasnik P. S. I. za redno pošiljatev listov v stari kraj. Naj ne bo Prekmurškega Slovenca v Chicagi, ki ne bi podpiral teh treh listov.

Srečno Novo leto!

Anton Horvat, 1844 W. 22 Place.

DVA NOVA SLOV. DUHOVNIKA PRIHAJATA.

V "Straži" čitamo to le vest: "Č. g. Martin Kozar, kaplan pri Sv. Lenartu v Slov. gor. in č. g. Janez Breznik, kaplan v Rušah, doma pri Sv. Trojici v Slov. gor. gresta z ameriškim župnikom Mažirjem, ki je došel v svojo domovino na zlato poroko svojih starišev pri Sv. Ani v Slov. gor., pastirfovat v Ameriko."

"PRAVIČNA" VOLITEV V RUSIJI.

V ruskih sovjetskih volitvah je bilo izvoljenih 1408 komunistov, in 110 poslancev, ki so izven strank. Po sovjetski ustavi so smeli voliti samo delavci in državni uradniki. Izključeni pa so od volitev trgovci, posredovalci in delodajalci. Kaj pa posestniki na katerih leži vsa teža davkov? — Zopet en dokaz neumnosti!

Fr. Blanko.

POLNOČNI ZVONOVI.

(Konec.)

Bil je celo cerkveni ključar. Vsled tega je pa tudi žena in z njo ostala družina toliko glasneje godrnjala nad nenasitnimi pijanci, in sramoto, ki se dela v hiši, čim bolj je trkala na okno trdna noč. Ko je, ura že devet odbila, in v krčmi še nihče ni mislil na odhod, pristopi krčmar k mizi, natoči si čašo vina in resno pravi: "Veseli me, Joža, da si srečno prebrodil široko lužo zopet nazaj in si se vrnil domov. Oče zelo hrepeni po tebi, vsaj kakor mi je zadnjič pravil, ko se je pri meni oglašil. Veseli me tudi, da tudi ti nisi šel mimo moje hiše in se ponovi staro prijateljstvo, vendar bi pa sedaj želel, možje, da se odpravite domov."

Saj veste — danes je sveti večer in pri nas je navada, da so ta večer vsi doma in se udeležijo domačih pobožnosti in polnočnice. Ker želim isto storiti tudi jaz s svojo družino, mi nikar ne zamerite, ako vas prosim, da bi se za nočjo poslovili. Tebi, dragi Jože, bi pa svetoval, da prespiš nočjo pri meni. Noč je temna, sneg se vedno naletava, pot je še dolga in kolikor višje boš šel po klanjcu navzgor, toliko večji zameti bodo. Lahko se ti pripeti, da omagaš.

"Kaj?" zakriči Joža hripavo, "ti nas mečeš ven? V Ameriki smo se zmenili za take farške flavze, kakor za lanske sneg. Tam velja samo delo. Kaj je treba molitve? Delaj, pa boš imel. Ali ti je Bog že kdaj odrezal košček kruha?"

"No, no, Joža," pomirja krčmar, "le vmiri se. Nisem mislil žaliti ne tebe, ne tvojih ameriških navad. Ako ste tam brez Boga srečni, vas mi nikakor ne zavidamo. Mi smo srečni in zadovoljni s svojo vero in navadami, ki smo jih podedovali po svojih očetih in prav nič ne želimo takih novotarij. Mi pa pravimo: Moli in delaj in Bog bo dal svoj blagoslov, pa smo bolj zadovoljni s tem malim, kar imamo, kakor pa v Ameriki pri vsem bogastvu. Na vsak način pa želim s svojo družino o-

ROJAKOM SLOVENCEM IN BRATOM HRVATOM

naznanjam, da sem otvoril svojo lastno gostilno mehkih pijač. Vsem, jamčim, da bodo pri meni dobili vedno dobro postrežbo in najboljšo vsakovrstne pijače. Za obilen obisk se vsem najtopleje priporočam!

Rojaki ne pozabite na geslo: SVOJI K SVOJIM!

I. M. IVANŠEK,

Soft Drink Parlor.
1801 W. 21st, Place Chicago, Ill.

POZOR IGRALCI HARMONIK

Izdelujem slovenske, nemške in kromatične harmonike, enako kakor si kdo želi. Popravilam vsakovrstne harmonike, delo garantiram, cene so zmerne. Pišite po naš cenik. Se priporočam rojakom širom Amerike za naročila. S spoštovanjem

ANTON MERVAR,
6921 St. Clair Av., Cleveland, O.

"ŽELEZNA PRALNA PEČ"

Ta peč je zelo pripravna za perilo. Na to peč se lahko postavi pralni kotel, v katerem v kratkem času zavre voda in se perilo skuha. To peč lahko postavite v klet ali kamor vam bolj prija, kjer že imate bolj ugoden prostor za pranje. Po zimi pa to peč lahko porabite za greti Vaše sobe, ker hitreje vam segreje hišo, kot katerakoli druga peč. V njej lahko kurite s premogom ali drvami. Poleti jo lahko rabite za kuhanje, namesto, da bi kurili v velikih pečeh, kuhate na tej ki potrebuje le malo kuriva.

Naročite si jo takoj in pišite na zooljni naslov kar v Vašem domačem slovenskem jeziku in priložite \$10.00 Obratno boste prejeli peč, od katere boste plačali sami ekspresne stroške.

BENJ. EICHHOLZER,

TRGOVINA RAZNE ŽELEZNINE IN POHIŠTVA

527 Main Street

Forest City, Pa.

praviti nemoteno svoje pobožnosti in se udeležiti polnočnice, zato mi ne preostane drugega, kakor da ostanli gostje odidejo domov, saj nimajo daleč, ti pa kakor hočeš. Te sramote, da bi se o meni moglo reči, da sem med polnočnico točil, ne bi mogel prenesti ne jaz, ne moja družina. Toliko pa še vedno držimo na svojo čast."

Nekaj časa so se še prerekli in Joža je razburjeno razkladal svojo socijalistično modrost, ki se je je nabral v tuiini, pa ni nič pomagalo. Tudi drugi gostje so uvideli opravičenost krčmarjeve zahteve, začutili so tudi oni hrepenenje po domači hiši in družini, zato so se začeli drug za drugim poslavljati in Joža se je kmalu znašel sam. Ko pride krčmar zopet v sobo in najde Jožeta dremajočega, začne ga zopet nagovarjati, da naj prespi pri njem. Toda Joža se ni dal pregovoriti in robato preklinja je odklovrtil iz krčme.

Komaj je bil zunaj in videl kako naletava oster sneg, mu je bilo skoraj žal, da ni ubogal krčmarja. A trmoglavost je bila njegova druga narava. Ne, pa ne nazaj, rajši ne vem kam, to je bil njegov trdni sklep. Sveži zrak in neprestane sneženke, ki so ga bodle v obraz, so ga kmalu iztreznile, da je še precej krepko stopal naprej. E, kaj, si misli, teh par ur bom pa ja prenesel, potem smo pa doma. Zato junaško stopa naprej, če ga tudi včasih nekoliko zanese na stran. A kolikor dalje je šel, manj je bila shojena cesta, večji so bili zameti. V Ameriki se je bil razvadil in ni bil več za težavno in vstrajno hojo. Pot je bila že sama na sebi utrudljiva za treznega človeka, kaj šele za napolpijanega. Vedno

bolj mu je izpodrsavalo, vedno bolj se je moral loviti, tako da je vkljub mrazu iz njegove tople obleke kar puhtelo. Prekoračil je po klanju že dobro uro, a še vedno ga ni bilo konca. Vedno bolj se ga je prijemala utrujenost, a tudi vedno jasneje čuti, da, ako se vsede in se poskuša odpočiti, bi bila to njegova smrt. Naposled pride do vrha. Prijeten občutek ga obide, ko čuti, kako mu noga sama od sebe drsi naprej. Sneg je popolnoma prenehal. Oblaki so plaval po dolini. Tu gori je kraljeval praznični mir in zvezde so gledale z jasne neba nemo na poznega in do smrti utrujenega popotnika.

Od daleč zasliši ubrano zvonenje, ki je vabilo vernike k polnočnici. Nekako veselo mu poskoči srce v prsih, saj on pozna glas teh zvonov. Hrepenenje pogleda proti oni strani, odkoder je prihajal glas. Tam, še dobro uro daleč, je njegov dom. Nekako prijetno toplo mu prihaja. A naenkrat se mu zmračijo lice, nejevolino zamahne z roko in zagodnja: "Čemu je tega treba? Ljudje naj bi raje spali doma. Kaj ta neumnost! Saj ni ne Boga, ne hudiča. Farška prismođarija! Kako morejo

BOŽIČNA DARILA.

razno oblačilno blago, kakor Sweaterje, nogavice, b l uze, svilnate srajce kravate,

razna zlatnina in vsakovrstno drugo blago dobite najboljšje in najcenejše v Slovenski trgovini

JOHN GOTTLIEB.

1821 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Brezplačno

dobite pri nas ta teden naš krasni stenski koledar. Pridite po nega.

Trgovina bo odprta v nedeljo pred Božičem.

DR. J. V. ŽUPNIK

ZOBOZDRAVNIK

6131 St. Clair Avenue in Corner E. 62nd St., nad Slovensko Banko.

Uhod je na 62nd Street.

Cleveland, Ohio.

Izvršujem zobozdravniški poklic že nad 7. let v tej okolici. Moje delo je zanesljivo.

"111" CIGARETE

10c DOBRE!

AKO SE BOSTE SPOMNILI,

da Vaši sorodniki in znanci v daljni stari domovini obračajo te dni svoje žalostne oči k Vam — strici in prijatelji v Ameriki — proseč Vas pomoči, ne pozabite jim poslati denarnega daru, s katerim jim boste osladili te praznike. Ako pa mislite poslati kaj denarja v prihodnjih tednih, je sedaj napripravejši čas, zakaj pozneje bodo vse pošte, kakor po navadi pred prazniki, preobložene s pošiljatkami.

Pripravljeni del Vašega daru si pa najbolj zagotovite, ako pošiljatev odpošljete po priznani najbolj varni

KASPAR STATE BANK

KAPITAL IN DOBIČEK \$1,250,000.00

1900 Blue Island Avenue
CHICAGO, ILLINOIS.

PREMOŽENJE, \$13,000,000.00.

JUGOSLOVANSKA BANČNA TRDNJAVA V AMERIKI.

buja, nekaj, na kar je že zdavnej pozabil.

Popotnik obstoji. Noge se mu tresejo. Ozre se na križ, a ta pogled ni več pogled sovraštva, ampak nema, tiha, zelo tiha molitev se mu začne dvigati iz dna srca, prošnja, ki je že dolgo ni poznal, prošnja, k Najvišjemu za pomoč. Naenkrat vstopeta na celem telesu, pri srcu mu je tako milo in toplo, odpočiti hoče, predno začne plezati navkreber, — obnemogel se vsede pod križem v sneg. Glava mu je vedno težja, vkljub trdni volji mu glava omahne, zadremlje — — — in zaspi. Se bo li zbudil še v pravem času? — —

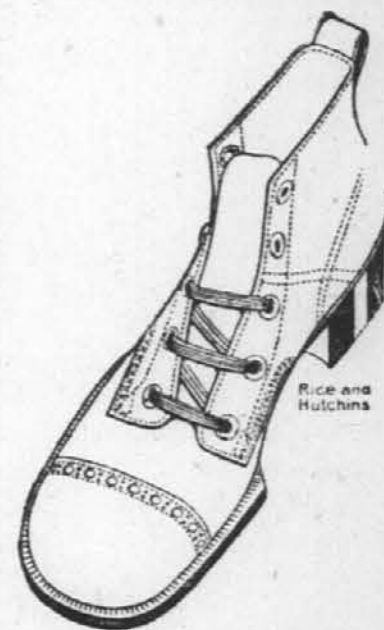
(Dalje na 4. strani.)

PAIN-EXPELLER VAM BO POMAGAL!

Če je poklican Pain-Expeller na pomoč, bo BOLEČINA hitro premagana ter bo namahoma izginila. Ob prvih znamenjih revmatizma, živčne potlosti, nevralgije, bolečin, krčev, vitega trganja, si nabavite steklenico tega močnega, zanesljivega družinskega linimenta ter ga vdrgnite. Pristni Pain-Expeller nosi našo SIDRO varnostno znamko. Vse drugo je ponaredba. 35c in 70c. v lekarnah ali od

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 South 4th St., Brooklyn, N. Y.

SOUTH CHICAGO

Slovencem v So. Chicago in okolici naznanjam, da sem prejel veliko zalogo najboljših, trpežnih čevljev za močje in fante, dekleta in žene, kakor tudi za dečke in deklice. Zlasti za šolarje dobite pri meni močne trpežne čevlje.

Pri meni dobite čevlje vsake vrste, v vseh velikostih po zmernih in nizkih cenah.

Dobro blago za zmerno ceno je moje geslo! Slavnemu občinstvu se toplo priporočam za obilen obisk!

"SVOJI K SVOJIM!"

Anton Bakše

SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI.

9534 — Ewing avenue.

POZOR! NOVA GOSTILNA POZOR!

Cenjenemu slovenskemu in hrvatskemu občinstvu naznanjam, da sem pričel gostilniško obrt. Vsem Slovencem in Hrvatom se najtopleje priporočam za obilni poset. Pri meni bodo na razpolago vedno najfinejše smodke, cigarete in tobak. Poleg izbornih mehkih pijač itd. bo pri meni tudi vedno na razpolago fini prigrizek za cenjene goste.

LOUIS MAJCEN

Slovenski gostilničar

436 West 29th Street,

Chicago, Ill.

ZADNJA PRAVDA.

ROMAN

Spisal češki J. S. Baar.
Poslovenil Vojteh Hybašek.

Sluga je odšel in v sobi je zavlada tišina. Adam je molče stopil k oknu in obrisal potno steklo, kakor bi gledal, kam bo krenil sluga; otroci so pustili igrače, mati je sklenila roke v naročju in se zagledala v tla, ogenj v peči je použil suha drva in nehal veselo prasketati. Samo snežna nevihta se je bučno zaganjala mimo in silila skozi dimnik, pri oknu in vratih v hišo. Košček tiskanega papirja, pozivnica, leži na mizi in njeni robovi se na gorkem krjve in dvigajo kvišku.

"Težka skrb me tare, kako se bo neki pravda iztekla," je spregovorila v mučno tihoto Dodla, kateri je bilo postalo molčanje neznosno.

Adam ji ni odgovoril takoj. Podprl si je bil pri mizi glavo z obema rokama in gledal je na pozivnico, kakor bi jo bral. Tihota je postala še mučnejša. "Nu. — Bogu bodi priporočeno," je slednjič rekel in vstal iz za mize, vzravnaval se z izrazom trmaste odločnosti v očeh. Kakor bi odklanjal od sebe vsako krivdo, je trdo, skoro osorno pristavil: "Jaz nisem začel, sedaj pa tudi ne odneham . . ."

VII.

Tekom tedna se je vreme iznorelo, uneslo, in dan po sv. Jožetu je šel Adam v Domažlice k sodišču. Imela sta z Martinom obravnavo. Šel je veselih misli, kajti prepričan je bil, da bo zmagal. Praviča je očitno njegova. Rajni oče mu je dal polovico posestva z vsem, z dvoriščem, hišo, drevjem in vodnjakom, ničesar ni izgovoril in tudi v pismih ni niti besedice o vodi. Morda se oče tega ni spomnil, morda je mislil, da se to samo ob sebi razume; tudi Adamu bi nikdar ne prišlo na misel, da bi mogli spodnji hoditi drugam po vodo, toda "kdo čee kam, pomozme mu tam". Dokazal bo Martinu, da nima prav, in ko mu bo dokazal, mu bo podal roko in bo rekel: "Da boš pa vedel, da nisem maščevalen človek, nosite vodo, kakor ste jo prej; dovolim vam." Tako je razmišljal Adam in korakal brezskrbno, celo veselo po cesti. V deželo se je selila zgodnja pomlad. Solnce se je bilo radostno razgorelo za Babjim Zobom in je zvedavo pogledovalo na hodsko zemljo. Vsed svežega snega, ki je bil nedavno zapadel, je bila bela kot nevesta. Kakor hitro je pa začutila zgoče solnčne poljube, je odgrinjala polagoma pajčolan in nastavljala golo lice solnčnim žarkom. Adam se je bližal Gori. Že je bobnel pod njegovimi težkimi čevlji lesen most nad rečico Čerhovko.

"I, glejte, no, glejte, kako je reka narastla, bregovi so ji preniški," se je čudil in se ni mogel premagati, da se ne bi ustavil na mostu, se naslonil na lesen ogražo in opazoval za trenutek šumni, kalni tok vode. Ko je zadnjič šel tu mimo, je še led objemal reko, bila je zametana in spala je kakor pod pernico, da ne bi bil nihče vedel, kdor ne ve, da tukaj teče reka. Kakor mati, ki budi dete in šegeta hčerko po nožici, tako se je poigravalo razigrano solnce z reko pri njenih izvirkah po bregovih Čerhova in po bokih Haltrava. Golo jelševje in vrbičevje na nizkih bregovih je počrnelo, popki na mladem brstju so se napeli, se zasvetili in se odeli v temnozeleno. V borovem gozdu ne daleč od Gore taborijo baš gavrani in vrane; viharji in nemirni so. Škrjančki, samotarji, pojejo pod nebom in strnadi kličejo na cesti svoje: "Sedlače, sedlače, pojd siiti!" . . .

"Kako je lepo!" se je razvnel Adam. V te trenutku je začutil pomlad v vsem svojem korenjaškem telesu, zahrepenel je po delu, da bi že mogel zarezati s plugom v vlažno zemljo, da bi že sejal, branal in se veselil zunaj pod milim nebom s krilatimi pevci, se radoval solhca, naskijal se na polju in ljubkoval s travniki . . .

"Adam, zamudil boš," je pokaral tedaj Adama notranji glas; Adam se je prebudil iz svojega ganotja, se poslovil še s pogledom od reke in od hitel po klančku proti Gori. Preden ga je objel gozd v svojem naročju, se je še enkrat ozrl na Klenči. Videl je cesto, dolgo in ravno, speljano kakor po ravnilu. "Ko bi le Martin šel po njej za menoj, počakal bi tukaj nanj in bi rekel: Glej, Martin, kako je to lepo na svetu. Samo midva si greniva življenje! Ali nama je treba tega?"

IZ STAREGA KRAJA

SO. DOSPELE "MOHORJEVE KNJIGE ZA LETO 1923.

— Letošnje Mohorjeve knjige so krasne in so izšle 4. knjige. Cena iztisu je \$1.00 in se dobijo pri:

REV. GEO. TRUNKU,
P. O. BERWICK, N. DAK.

Vsak zaveden Slovenec naj gotovo kupi en iztis Mohorjevih knjig. — Čisti dobiček je namenjen kulturnemu delu Mohorjeve Družbe na Koroškem, kjer se bije boj za ohranitev slovenske zavednosti pod tujim režimom.

GOSPODINJA

PREMIŠLJUJE TRIKRAT NA DAN.

Premišljuje: kaj bo pripravila za zajutrek, za kosilo in večerjo. Najbolj jo pa teži to, kje si bo kupila potrebne stvari za jedila. Odgovor na to je ta: V vaši sredini je "Slovenska mesnica!"

MATH. KREMESEC

SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd Street

Phone: Canal 6319.

Chicago, Ill.

Pri njemu se dobi vedno najboljšo vsak dan sveže meso, suho po domačem načinu prekajeno meso in prave domače "Kranjske klobase", doma narejene po slov. receptu. Gospodinje zapomnite si to!

Toda nobena živa duša ni šla po cesti za Adamom.

"Morda je šel že pred menoj," je ugibal Adam, se podvzival in jo ubrisal proti Dražinovu. A niti za Dražinom, kjer se mu je odprla na mestnem klanecu pri Rejkovcih domažliška kotlina, ni zagledal nikogar pred seboj.

"Gotovo je šel skozi Goro, čez Petrovice je šel," je ugibal Adam, toda motil se je in spoznal to pri sodišču.

V starem hodske gradu v Domažlicah so bili nastanjeni uradi: davkarija, sodnija, da, celo glavarstvo. Pod zobčastim nadzidkom grajskega stolpa je bila ura deset. Porazilova obravnava se je začela. Pisar je že poklical Adama s hodnika v pisarno pred gospodo. Toda Martina ni niti. Samo doktor Klimanek sedi tu. Kaj pa hoče on tukaj? Že razumel Adam, in kako ne bi razumel! Advokat je potegnil pooblastilo iz torbice in je predložil sodniku. Gospod sodnik je prebral tožbo in advokat je govoril za Martina tako, da je Adam škripal z zobmi in stiskal pesti. Ko bi bil dovolil sodnik, segel bi bil doktorju v besedo. Toda kakor hitro je zinil "to ni res," ali "ni bilo tako," že se je jezil sodnik in ga opominjal, naj molči in mirno poslušaj, pa potrpežljivo čaka, da pride tudi nanj vrsta. Pa Adam je poslušal samo na pol ušesa; zato pa je trdno sklenil, da pojde od tam naravnost k doktorju Rubinu; tudi on si vzame odvetnika, prekositi se ne da in ne da . . . To je tudi povedal sodniku, ko je sklepal govor, in sodnik mu je pritrdil: "Najbolje bo. Porazil, če tako naredite, kajti zdi se mi, da te pravde ne bo tako kmalu konec. Sedaj bomo pozvali in zaslišali priče, obravnavo preložimo in Vas bomo že obvestili, kdaj se bo vršila nova obravnava."

Proti večeru, že v temi, se je prizibal Adam iz mesta. Doma se je tresla Dodlička in umirala od strahu, kajti videla je Martina, kako je opravljal živino, nosil vodo iz trškega vodnjaka in se potuhneno smehljaj. Kaj naj pomeni, da Martin ni šel k sodniji?

"Adam, Jezus Marija, pil si," je pozdravila Dodlička natrkanega moža.

"Pil, žena, kot mavra sem pil, na veselje in na žalost sem pil," je pravil mož s težkim jezikom. — "Oni — lump ta, pa ne brat — me je dal advokatu. Advokat se mi je postavil nasproti, z advokatom sem se moral meriti."

"O, ti moj Bog!"

Dolžnost Slovencev v Chicagi

je, da dajo svoje perilo oprati v SLOVENSKO PRALNICO "LAUNDRIJO." Ne podpirajte več tujcev, ko imate v svoji sredi svojega lastnega rojaka, ki vodi to obrt. Kadar imate pripravljeno svoje perilo, pokličite na telefon, da pride na Vaš dom voz Slovenske pralnice. Mi peremo oblačila in vse, kar je za prati. Čistimo obleke "Dry cleaning," čistimo karpete, zavese in sploh vse, kar se da čistiti. Kadar imate kaj za prati, čistiti, ne pozabite na naše ime. Pokličite nas po telefonu.

SOUTH—WEST LAUNDRY CO.

Wet and Dry Wash

JOHN ČERNOVIČ, lastnik.

255 W. 31st Street,

CHICAGO, ILL.

Telephone: Yards 5893.

SUKNJE

Najboljše v
Chicago
\$20 do \$50

Naše letošnje suknje imajo čudovito vrednost. So krasno izdelane, fino podložene z podvlako, v vseh barvah.

SUKNJE Z KOŠMATIMI OVRATNIKI, S PASOVI IN NA Z NAPOL PASOVI, KAKOR TUDI BREZ PASOV z in brez žametovih ovratnikov. Izdelane po najnovejši modi v vseh poljubnih velikostih na izbero.

OBLEKE Z DVOJNIMI HLAČAMI

Posebna vrednost v oblekah za može in mladeniče "single and double breasted" obleke z dvojnimi hlačami iz najboljšega volnenega blaga po posebnih cenah po:

\$22.50 do \$50.00

Naša prodajal-
na je odprta ob
večerih vsak to-
rek, četrtek in so-
boto.

Naša prodajal-
na je odprta vsa-
ko nedeljo dopol-
dne.

Jelinek & Meyer

1800 to 1808 BLUE ISLAND AVE.

Chicago, Ill.

Corner 18th Street

(Nadaljevanje s 3. strani.)

Veselo zapoje zvonovi. Polnočnica je končana. Kakor roj čebel se vsujejo ljudje čez cerkveni prag ter se razhajajo na vse strani. Po kratkih pozdravih in voščilih jo vsak mahne na svojo stran. Luč za lučjo se vžiga, da je videti, kakor da bi poganske večje zopet prišle na dan. Tudi po stezi navzdol proti križu odkoraka s težkim korakom nekoliko mož in žena, mladeničev in deklet ter par otrok, ki se tesno oklepajo svojih mater. Sprejaj korakajo fantje, ki delajo gaz, ter se veselo šalijo med seboj. Ob križu naenkrat obstanejo in pogledajo nazaj na može, ki so skoraj molče šli tik za njimi. "Tukaj nekdo leži," se oglasi najstarejši fant proti možem. "Bogve če ni že zmrznil." Kakor od notranje slutnje gnan, pristopi hitro star, osiveli mož, Ogradničev Janez, k ležečemu in ga pogleda v obraz. "Ježeš," zaideči, "to je pa naš Joža." Njegova žena, ki je bila komaj par korakov za njim, sliši to, priskoči zraven, kakor da bi pozabila težo svojih let, pogleda v obraz sina in se zgrudi na kolena. "Joža, Joža, ali ne slišiš svoje matere? Odpri oči! O, dete moje, kaj je s teboj?" Oče Janez na rahlo odrine svojo ženo nekoliko v stran, odgne suknjo in koplje vedno globlje, dokler ne pride skoraj do kože. Ali njegove stare in od dela žuljave roke ne čutijo mnogo. Zdi se mu, da srce še bije, čuti njegovo telesno toploto, a vendar še ne vstane. Vstane in prvi enemu fantov: "Potiplji ti, ali mu srce še bije, moje stare, trepetajoče roke ne čutijo dobro." Fant se pripogne, a komaj dene roko v njegovo nedrilo, pravi: "O, oče, ta je še živ, srce še krepko bije — in tudi še diha." "Hvala Bogu!" vzdihne oče Janez in z njim njegova zvesta žena. "Kaj pa zdaj?" "E, kaj?" oglasi se eden fantov, "malo težko bo šlo, pa z božjo pomočjo bomo že napravili. Fantje primimo, ta kratek pot bomo že zmogli. Štirje ga primejo in mirno ga šla pot navkreber do hiše. Ko je šla ta kratka procesija proti vasi, je mati takoj za nosilci potihoma ihtela; oče je pa šel zamišljen molče. Ko pridejo domov, položijo ga v kamri na posteljo. Stariši se zahvalijo postrežnim fantom in sosedom in razšli so se vsak na svoj dom.

Celo noč sta čula starca pri nem in pazila na vsak njegov dih. S početka tiho dihanje je postajalo vedno glasneje, dokler se ni spremenilo v neprijetno gregljanje, katero sta vkljub temi, da sta vedela, da je pljučnica na pohodu, vendarle poslušala, kakor prijetno godbo. Imela sta vsaj upanje. Skrbno, kakor more le ljubeča mati, je opazovala njegov obraz, ki je začel zaresiti. O, koliko je brala na nem, čeravno ni poznala nobene črke. Kaj je starka poznala teže ameriškega življenja, ki so ga morali prenašati in ga še morajo slovenski fantje in možje v premočkopih, rudnikih in v divjih sumah, a vendar ga je čutila, brala ga je iz sinovega obraza, razbirala ga je iz njegovega divjega, bogumrskega govorjenja in prekleinjanja, ki ga je morala poslušati, ko je vročnica divjala v njegovem oščrju. A ko se je nekoliko umiril in je začel, kakor prehajaje v spanje, tiho jecati: tin-gel-tan-gel, tin-gel-tan-gel, oponašaje glas polnočnih zvonov, ki so ga vspavali in mu pokopali starost, ter ga vzbudili k novemu življenju, smehljala sta se starčka, vključ srenim bolečinam, saj sta vedela, da, ako ne bi bilo polnočnice, zaspal bi bil niti sin na veke.

Ako bi bil kdo videl leto dni potem Jožeta, bil bi ga komaj prepoznal, vsaj kar se tiče njegovega mišljenja. Ves drug je bil. Gospodar, da mu je bilo treba iskati para. Kaj ne premore materna ljubezen in molitev in kaj verna zvesta žena, katero je po Velikonoči pripeljal na veselje starišev k hiši. Kadar koli se je v poznejšem življenju spomnil ameriških socialističnih nauk in svojega navdušenja zanje, je vselej zamahnil zaničljivo z roko, se veselo ozrl po svojem posestvu in se nasmehnil. To zemljo, h kateri mu je priraslo srce deliti z drugim lenuhom, to mirno življenje ob strani zveste družice pustiti na ljubo par faliranih in blaziranih študentov, ki nimajo druge prihodnosti, kakor živeti z lažjo in obrekovanjem od delavskih žuljev? — No, ja, bilo i prešlo. In zopet je zaničljivo zamahnil z roko, zakaj glas zvonov ga je spominjal, da se ima le živi veri svojih domačih zahvaliti, da še bodi med živimi in ima srečno družinsko življenje. — Tin-gel-tan-gel, tin-gel-tan-gel! —

POZOR IGRALCI HARMONIK!

Nove harmonike prodam po zelo znižani ceni. Katerega veseli kupiti, naj se zgleda pismeno ali osebno pri upravnistvu tega lista za naslov: